

ROMAIN ROLLAND LEVELE AZ IRODALOMRÓL. Az orosz írók moszkvai kongresszusa alkalmából R. hosszabb levelet intézett a kongresszus előkészítő bizottságához. A levél legfontosabb elvi részeit alább idézzük:

„... Talán senki nálam határozottabban nem vallja a művész és a konkrét valóság közti minél élénkebb kapcsolat szükségességét, s nem csupán a tárgyi studiumok, hanem az alkotás teljében való újraátélés révén. Azt irtam egyszer:

„Minden gondolat, amely nem torkol cselekvésbe, elvetelés vagy áruulás.“
Es azon igyekeztem, hogy minden művem tett legyen.

Teljesen egyetértek azzal, hogy az írók egybeszöjjék művészetüket a fejlődés s a társadalmi felszabadulás folyamatával, amely küzd, rombol és épít. Eként művészetük részt vesz a kor eleven erőinek mozgásában és mint am azok: valóságos természeti erő jellegét ölti fel.

Azonban tulzok, sőt ártalmas az új rend jövőjére nézve, hogy a művészet teljes egészében ebbe a szerepkörbe zárja. Biztosítani kell a költészet számára a tiszta meditáció szabad területeit s a szellem széles látomásait. Mint ahogy a tudománynak korlátlan szabadságra van szüksége a maga kutatásai számára, ugyanúgy szükséges érintetlenül hagyni a líra s a költői elmélyülés bensőséges munkáját, a maga teljességében. Az emberi szellem legmélyébe ágyazott kincsek ezek, vagy hogy magam is egy költői képet használjak: olyanok mint a kincses bányák, melyek a jövő tartalékait őrzik.

A legnagyobb költők, Goethe, Hugó, Shakespeare, Dante, Aiskhylos művei két részből állnak: egyik a maguk korának fejlődéséhez kötött, másik mélyebb gyökerű, túlhaladja a kor igényeit és törekvéseit. Ez az utóbbi rész még az utánuk következő századokhoz is szól. Költészetüknek ez a része örökítette meg dicsőségüket s az országokét, amelyben éltek.

Ezeket az értékeket, barátaim, gondolniuk kell. Nem csak a jelen időért dolgoznak, hanem az új századért is, amelynek kapunyitói. Biztosítsanak minél több szabadságot azok számára, kiknek hangja széles tereket betölteni képes. Műveljék a megtisztult költészetet s a megtisztult tudományt! Mindaz, ami a művészeteket s a tudományt a szépség és az igazság mezőire hódítja — magtára annak az új világnak, amelyet építenek. Ez azonban korántsem jelenti azt, hogy a művész felmentessék a társadalmi hasznú munka kötelessége alól. Nemcsak szigorú igazságérzetből fakadó kötelesség ez a közösséggel szemben, hanem a szellem egészségének nélkülözhetetlen gyakorlata. Az alkotó munkához szükséges értelmi feszültségnek egyensúlyra van szüksége. A teljes ember az, aki képes önmagában bőséges benső életet kifejleszteni s ugyanakkor közösségi munkába veti alkotó energiáit...“

VILÁGPOLITIKAI PROBLÉMÁK

AZ AUSZTRIAI PUCCKISÉRLET KÖVETKEZMÉNYEI

A puccskisérlet nem sikerült. De Hitlernek sikerült csaknem lángra lobbantania Európát. Olasz, magyar, cseh és jugoszláv csapatok vonultak az osztrák határ felé. A háború előszele száguldott végig Európán. Ebben a háborús forgatagban azonban nem csupán az osztrák fasizmus árulta el teljes ingatagságát, nem csupán a német fasizmus árulta el kétségbeesett helyzetét, amelyben a legkétségbeesettebb háborús kalandtól és legszégységteljesebb megfutamodástól sem riad vissza. Az egész kapitalista Európa elárulta ebben a konfliktusban, hogy ha fél is Európa háborús rákfenéjétől, a német fasizmustól, még jobban irtózik a német fasizmus bukása mögött leselkedő baloldali forradalom rémétől.